

Процена капацитета газдинства за производњу лековитог и ароматичног биља

Др Драгоја Радановић

Институт за проучавање лековитог биља „Др Јосиф Панчић“ Београд

Едукација саветодаваца;

Модул 4: Процена стања на газдинству за организовање производње лековитог, зачинског и ароматичног биља, технологија производње и стратегија унапређења прераде, **Министарство пољопривреде, ИПН, ПСС, септембар 2023. године**

PROCENA GAZDINSTVA

TREBA DA OBUHVATI:

Raspoloživost postojećih resursa;

objekti (prostor, zgrade, dvorište, veličina, kvalitet, čistoća),

mehanizacija (poljoprivredna tehnika, opšta, specifična),

oprema za žetvu i posležetvenu podršku (transportna sredstva,

oprema za manipulaciju svežim i suvim materijalom, oprema za

sušenje ili drugi vid dorade), **zemljište** (veličina u ha, u

vlasništvu, iznajmljeno), **pristup energiji** (el. struja, gas, solarni

izvori, drva, ugalj itd.), **komunikaciona infrastruktura** (putna,

informaciona, i dr.), **radna snaga** (kapacitet/dostupnost –

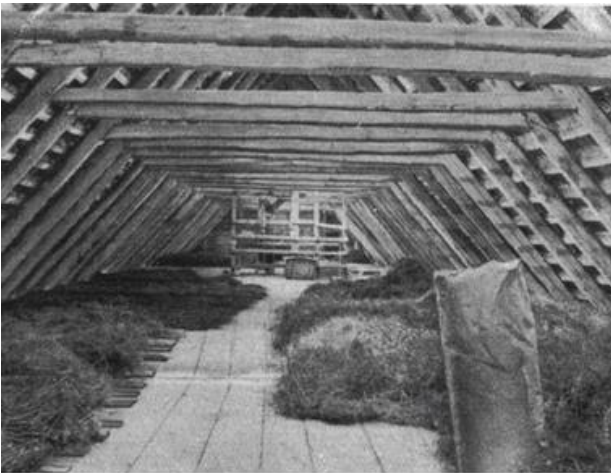
sopstvena, - angažovana, kvalifikovana, radna sposobnost i

iskustvo u gajenju lekovitog i aromatičnog bilja..).

PROCENA GAZDINSTVA

Objekti

- prostor,
- zgrade,
- dvorište,
- veličina,
- Kvalitet i čistoća

Mehanizacija za biljnu proizvodnju LAB

- **Standardna**, traktori, oruđa za obradu zemljišta, oprema za prevoz svežeg /suvog biljnog materijala,..
- **Specijalna**, mašine za košenje/branje LAB, setvu/sadnju LAB, sušare/destilatore, utovar/istovar LAB (vs. punjenje/praznjenje destilatora), oprema za primarnu doradu (rebleri, mašine/trake za klasiranje, pakovanje..)

PROCENA GAZDINSTVA

Za GAJENJE LEKOVITOG I AROMATIČNOG BILJA je potrebno

oprema za posležetvenu podršku:

- transportna sredstva /prikolice/,
- oprema za manipulaciju svežim i suvim materijalom,
- oprema /prostor/ za sušenje ili drugi vid dorade),

Duvanske
sušare npr..

ZEMLJIŠTE,

- Proizvodne površine za biljnu proizvodnju -zemljište, veličina (ha), vlasništvo/najam i sl.
- voda za navodnjavanje, (dostupnost..)
- plastenici, staklenici...(poželjno)..

PROCENA GAZDINSTVA

Raspoloživost resursa;

1. objekti (prostor),
2. mehanizacija (poljoprivredna tehnika, opšta, specifična),
3. oprema za posležetvenu podršku (transportna sredstva, oprema za manipulaciju svežim i suvim materijalom, oprema za sušenje ili drugi vid dorade),
4. zemljište (veličina u ha, u vlasništvu, iznajmljeno),
5. pristup energiji (el. struja, gas, solarni izvori, drva, ugalj itd.),
6. komunikaciona infrastruktura (putna, informaciona, i dr.),
7. radna snaga (kapacitet/dostupnost –sopstvena, - angažovana, kvalifikovana, radna sposobnost i iskustvo u LAB..).

Zaključak: Procena **objektivnog kapaciteta** proizvođača i **mogućeg modela uključivanja u LAB proizvodnju, razvojni potencijal gazdinstva**, optimalan tip (model) proizvodnje

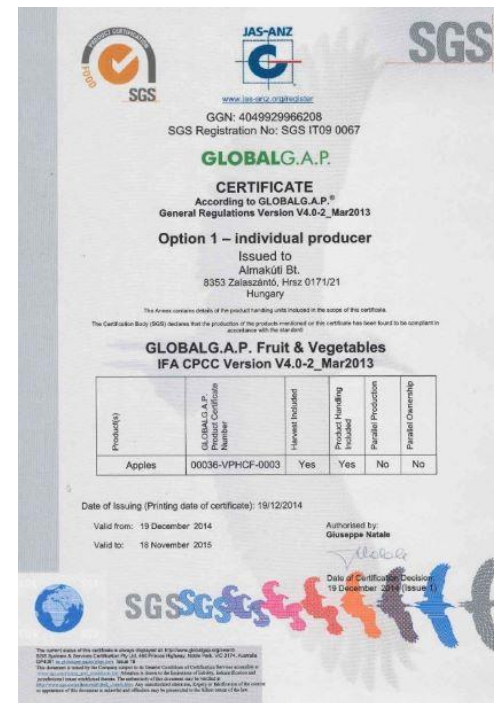
IZBOR modela (tipa) proizvodnje

Prema regulativama u biljnoj proizvodnji

- Konvencionalna (bez dokumentacije)
- Prema pravilima Global GAP-a za LAB

- Prema pravilima organske biljne proizvodnje

(..zavisi od zahteva kupca ili sopstvene procene rentabilnosti i realnih mogućnosti itd..)

Prema vrsti finalnog proizvoda

- Proizvodnja standardizovane LAB sirovine (u suvom ili svežem stanju)

- Proizvodnja etarskih ulja

Neke prednosti proizvodnje na malom posedu

- Lako i brzo (na vreme) obavljanje radnih operacija
- Najveći deo radova se završava sopstvenim snagama
- Moguće postizanje idealnog sklopa i prinosa
- Optimalno iskorišćavanje površina i infrastrukturnih kapaciteta
- Moguće postići dobar rezultat i prirodnim sušenjem

Postoji problem nastupa na tržištu malih proizvođača

- Male količine robe
- Skladištenje u dužem periodu, standardizacija, transport, prateća dokumentacija...
- Kupci često traže veće partije robe (pogotovo za izvoz)

Mogući model organizacije proizvodnje LAB kultura u Srbiji

